

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 228/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., K., zastúpenej advokátom JUDr. M. R., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Piešťany č. k. 1 Pn 519/12-4 z 2. októbra 2012 a opatrením Krajskej prokuratúry v Trnave č. k. 2 Kn 556/12-10 z 25. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., s. r. o. (ďalej aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Piešťany (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 519/12-4 z 2. októbra 2012 (ďalej aj „rozhodnutie

okresnej prokuratúry“) a opatrením Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 2 Kn 556/12-10 z 25. januára 2013 (ďalej aj „opatrenie krajskej prokuratúry“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že fyzická osoba P. N. (ďalej aj „oznamovateľ“) ako konateľ a v tom čase aj spoločník obchodnej spoločnosti S., s. r. o., podal na odbore kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. trestné oznámenie vo veci prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 217 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Poverený príslušník Policajného zboru Obvodného oddelenia Policajného zboru H. Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. (ďalej len „policajť“) po odstúpení veci svojím uznesením ČVS: ORP-1913/HC-TT-2012 z 9. augusta 2012 (ďalej len „uznesenie policajta“) rozhodol o odmietnutí podaného trestného oznámenia podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Proti uzneseniu policajta podal oznamovateľ sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pn 519/12-4 z 2. októbra 2012 tak, že podanú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla. Proti rozhodnutiu okresnej prokuratúry oznamovateľ brojil podaním podnetu podľa § 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), ktorý bol vybavený opatrením krajskej prokuratúry č. k. 556/12-10 z 25. januára 2013. V ostatnom podal sťažovateľ cestou svojho konateľa P. N. sťažnosť ústavnému súdu.

3. V podanej sťažnosti sťažovateľ namieta predovšetkým to, že *„... má zákonný nárok na to, aby orgány činné v trestnom konaní náležite a dôsledne zistili podozrenie zo spáchania trestného činu resp. prečinu, aby páchatelia boli spravodlivo potrestaní a súčasne má nárok na ochranu svojho vlastníckeho práva ako aj pokojné užívanie svojho majetku, ktoré je chránené Ústavou SR ako aj článkom 1 Dodatkového protokolu č. 1 Európskeho dohovoru ako aj ochranu pred neoprávneným užívaním jeho vlastníctva cudzími osobami. Orgány činné v trestnom konaní mu však takúto ochranu neposkytli. Z uvedeného dôvodu považuje... rozhodnutia policajného orgánu ako aj konajúcich*

prokuratúr za predčasne vydané, nepreskúmateľné, zmätočné, riadne neodôvodnené, nebol náležite zistený skutkový stav veci, čím následne v predmetnom konaní došlo k nesprávnemu interpretovaniu a aplikácii právnych predpisov, čo je v príkrom rozpore nielen s Trestným zákonom, Trestným poriadkom, ale aj Ústavou SR, čím došlo k porušeniu základných práv a slobôd...“. Jedným z východísk tohto sťažovateľom namietaného postupu orgánov činných v trestnom konaní bola aj skutočnosť spočívajúca v nesprávnych skutkových zisteniach, ktorým oponuje, keď tvrdí, že „*Mylné a protizákonné je... tvrdenie Okresnej prokuratúry..., ako aj Krajskej prokuratúry..., že automobil bol zakúpený počas trvania manželstva a to aj z prostriedkov manželky... a vzhľadom na to, nemožno jednoznačne konštatovať, že išlo výlučne o vec slúžiacu len výkonu povolania konateľa spoločnosti a konateľ spoločnosti nie je s manželkou rozvedený a ani majetkovo právne vysporiadaný a že do BSM patria všetky hnutel'né a nehnuteľné, aktíva a pasíva, ktoré nadobudol niektorý z manželov alebo obaja manželia za trvania manželstva.“.*

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Ústavné právo sťažovateľa uvedené v čl. 20, 46 ods. 1 a 149 Ústavy SR boli postupom Okresnej prokuratúry... v konaní č. 1 Pn 519/12 a postupom Krajskej prokuratúry... č. 2 Kn 556/12 porušené.

2. Ústavný súd uznesenie Okresnej prokuratúry... č. 1 pn 519/12 zo dňa 2. 10. 2012 a rozhodnutie Krajskej prokuratúry... č. 2 Kn 556/12 zo dňa 25. 1. 2013 zrušuje.

3. Okresná prokuratúra... a Krajská prokuratúra... sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi trovy konania...“.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 124/03, III. ÚS 261/07).

8. Ústavný súd už v mnohých svojich rozhodnutiach uviedol, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom

konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Ústavnému súdu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti nepatrí preskúmavať ich rozhodnutia a postupy, pokiaľ namietané porušenie zákonnosti nemá súčasne za následok aj porušenie základného práva alebo slobody.

9. V obdobných prípadoch ústavný súd vyslovil (IV. ÚS 55/09, IV. ÚS 180/09), že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu. Aj podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ktorým je Slovenská republika viazaná, subjektom práv môže byť len obvinený. Poškodeným nevyplývajú z článku 6 (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na „trestnom obvinení“ inej osoby) nijaké práva v trestnom konaní vrátane začatia a vedenia trestného stíhania proti niekomu (m. m. rozhodnutie ESĽP vo veci *Helmers v. Švédsko* z 29. októbra 1991, § 29).

10. Ústavný súd ďalej podotýka, že právu dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu alebo opakovaného podnetu (§ 31 a násl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov), zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť, avšak súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je aj právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) aj vyhovel v súlade s jej predstavami (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06).

11. Podľa stabilnej rozhodovacej praxe ústavného súdu má sťažovateľ právo len na to, aby jeho oznámenie, opravné prostriedky, resp. podnety boli vybavené kompetentným orgánom činným v trestnom konaní v kontexte jeho zákonného zmocnenia a v rozsahu jeho kompetencií. Zákonnou povinnosťou krajskej prokuratúry bolo teda na podnet sťažovateľa

primeraným spôsobom reagovať. Túto povinnosť krajská prokuratúra splnila tým, že svojím opatrením č. k. 2 Kn 556/12-10 z 25. januára 2013 zaujala stanovisko k námietkam sťažovateľa. Skutočnosť, že krajská prokuratúra nepostupovala v súlade s predstavami sťažovateľa, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že sťažovateľovi bolo upreté právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne iné s týmto postupom súvisiace práva ako napr. právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru. Pri vybavení sťažovateľovho podnetu krajská prokuratúra vo svojom opatrení vychádzajúc z argumentácie sťažovateľa – *„Poukazujete najmä na skutočnosť, že policajti aj prokurátor okresnej prokuratúry nedostatočne zistili skutkový stav veci, nezaoberali sa meritom trestného oznámenia a neoprávneným užívaním cudzieho motorového vozidla, ale riešili otázku vysporiadania BSM“* – konštatovala zákonnosť postupu podriadenej prokuratúry a policajta, so závermi ktorých sa stotožnila: *„Krajská prokuratúra sa plne stotožňuje so závermi policajta ako i prokurátora Okresnej prokuratúry... s tým, že v konkrétnej veci sa nejedná o trestný čin ani iné protiprávne konanie, vykazujúce znaky trestnosti.“* Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje zjavnú neopodstatnenosť medzi porušením práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a napadnutým postupom tak okresnej prokuratúry a jej rozhodnutím, ako aj krajskej prokuratúry a jej opatrením, v dôsledku čoho bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. K sťažovateľom namietanému porušeniu jeho označeného základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom krajskej prokuratúry a jej opatrením v spojení s postupom okresnej prokuratúry a jej rozhodnutím ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08), ktorej súčasťou je aj právny názor, že orgán verejnej moci, resp. všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplývalo z toho, že orgán verejnej moci, resp. všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosedné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého

zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní veci nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo tak dôjsť ani k porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a v dôsledku toho bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť aj v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre). Podľa § 34 ods. 2 citovaného zákona ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

14. Ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej uznáva opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany tých základných práv, ktorých ochranu v konaní pred ústavným súdom uplatnil aj sťažovateľ.

15. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov. Inými slovami, ak na ochranu označených práv bol sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu oprávnený využiť iné opravné prostriedky podľa osobitných právnych predpisov, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre neprípustnosť.

16. Ústavný súd už v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, že vynechanie niektorej inštitúcie v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen zistiť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré

by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok postupu príslušného orgánu činného v prípravnom konaní.

17. Vzhľadom na to, že sťažovateľ v podanej sťažnosti tvrdil, že jeho podnet smeroval len proti krajskej prokuratúre bez toho, aby tvrdil a preukázal, že využil § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre aj proti generálnej prokuratúre, nekonal tak spôsobom predpokladaným § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, v dôsledku čoho ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom podaná sťažnosť je pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany označených práv tiež neprípustná podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre.

18. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 149 ústavy, ústavný súd konštatuje, že toto ustanovenie ústavy vyjadruje, resp. určuje právny základ fungovania prokuratúry Slovenskej republiky, a nie základné práva, ktoré sú zaručené v druhej hlave ústavy. Preto nemožno čl. 149 ústavy samostatne aplikovať (a teda ani namietat jeho porušenie) v konaní o porušení individuálnych základných práv a slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ústavy prostredníctvom sťažnosti pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 24/98, II. ÚS 810/00, II. ÚS 165/07). Vzhľadom na túto skutočnosť, že sťažovateľ namieta porušenie označeného článku ústavy, ktorého porušenie nie je možné samostatne namietat pred ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy, bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2013

